

BESLUT

2022-01-31 Dnr: 21/04464

SAKEN

Radiokorrespondenterna, P1, 2021-11-14, program om relationen mellan Sverige och Israel; fråga om saklighet

BESLUT

Programmet frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

PROGRAMMET

Programmet handlade om relationen mellan Sverige och Israel samt begreppet antisemitism. Sveriges Radio AB:s (SR:s) Mellanösternkorrespondent intervjuade i programmet bland andra Sveriges utrikesminister Ann Linde, israeliska akademiker och en man från Gaza som fått tillstånd att arbeta i Israel.

I en sekvens av programmet diskuterades den nya israeliska regeringen och möjligheterna till förhandlingar med palestinierna. Korrespondenten sa bland annat följande.

Med den här regeringen kan Israel vara vän med alla, säger [namn statsvetare].
Utrikesminister Yair Lapid kan prata med Sverige och EU om fred med palestinierna samtidigt som Israel bygger ut bosättningar och så sent som igår gav klartecken för 3 000 nya bostäder i bosättningar på den ockuperade Västbanken.

ANMÄLAN

Anmälaren anför sammanfattningsvis följande.

Utrikeskorrespondentens uttalande i programmet om att Västbanken är ockuperat var osakligt. Till skillnad från den svenska regeringen som fattade beslut om att erkänna Palestina som en självständig stat år 2014, anser experter på internationell rätt, baserat på beslut av Nationernas Förbund år 1922, 1923 och FN-stadgan, att Israel inte ockuperar områden i Judeen och Samarien (Västbanken), östra Jerusalem eller Gaza. Dessa områden bebos delvis av araber och Palestina kan inte anses

utgöra en självständig stat eftersom man inte har kontroll över hela det egna territoriet. Varken Västbanken, östra Jerusalem eller Gaza är ockuperade av Israel. Att erkänna Palestina är ett politiskt ställningstagande utan stöd i internationell rätt. Bland EU-länderna är det endast Sverige och Cypern som erkänt Palestina. Varken FN, EU eller Internationella domstolen i Haag (ICJ) kan ändra på frågan om en palestinsk stat och ockupation. Det är bara Israel som kan avgöra om det ska bildas en stat för de palestinier som bor på Västbanken, i östra Jerusalem och Gaza och det kan bara ske efter förhandlingar mellan Israel och palestiniernas representanter. Enligt Osloavtalet från 1993 skulle the Palestinian National Authority (PA) ha ansvar för administrationen i de områden som de kontrollerade. Avtalet skulle gälla i fem år och därefter skulle ett nytt permanent avtal förhandlas, vilket ej skedde. Det finns inget i Osloavtalet som förhindrar Israel från att etablera eller bygga ut befintliga bosättningar på Västbanken.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SR anser att programmet överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

Radiokorrespondenterna är programmet där SR:s utrikeskorrespondenter på söndagar kl. 13.00 turas om att ta med lyssnarna till sina respektive bevakningsområden, allt utifrån ett angivet tema. Den aktuella dagen var det SR:s Mellanösternkorrespondent som ägnade programmet åt att beskriva relationen mellan Sverige och Israel och åt begreppet antisemitism.

Anmälaren anser alltså att ordet ”ockuperat” är felaktigt gällande Västbanken.

I uppslagsverket ne.se går följande att läsa: ”Under det s.k. sexdagarskriget 1967 ockuperades Västbanken av Israel och sedan dess har omfattande judiska ”bosättningar” etablerats, både av religiösa och av strategiska skäl.” Ockupationen av Västbanken inleddes således för 55 år sedan och pågår än i dag. Termen ockupation, som ett folkrättsligt begrepp, återfinns i Haagkonventionen från 1907 samt i fjärde Genèvekonventionen.

USA och EU beskriver Västbanken som ett av Israel ockuperat område och statusen ”ockuperad” har också fastslagits av den internationella domstolen i Haag och i ett antal FN-resolutioner. I FN:s resolution 242 kräver världssamfundet exempelvis att Israel ska dra sig tillbaka från ockuperade områden. FN har även i senare resolutioner slagit fast att Västbanken är att betrakta som ockuperat av Israel, bland annat genom säkerhetsrådets resolution 2334 som antogs i december 2016, där man åter kräver att Israel ska uppfylla sina åtaganden enligt den fjärde Genèvekonventionen och upphöra med bosättningar ”i palestinska områden som ockuperas sedan 1967”. Ytterligare rapporter och offentliga uttalanden från FN fastslår statusen som ”ockuperad”. Även EU beskriver som ovan nämnts Västbanken som ockuperat av Israel och hänvisar till FN:s resolutioner.

I Sverige konstaterar Utrikespolitiska institutet i sina faktaskrifter om Israel att ”den israeliska inflyttningen till Västbanken och Östra Jerusalem betraktas internationellt som olaglig eftersom den har skett till följd av militär ockupation. Fjärde Genève-konventionen, en av krigets lagar, förbjuder en ockupationsmakt att flytta in sin egen befolkning i ett ockuperat område.”

I en rapport från år 2019 om mänskliga rättigheter från Utrikesdepartementet framgår bland annat: ”Den israeliska bosättningspolitiken på Västbanken, inklusive östra Jerusalem, har resulterat i att minst 630 000 israeler bosatt sig på ockuperad mark, vilket är i strid med folkrätten.”

Vidare beskriver internationella nyhetsbyråer som AP, Reuters och AFP konsekvent området som ”den av Israel ockuperade Västbanken”, liksom flera människorättsorganisationer.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (12 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att SR i sitt yttrande visat grund för korrespondentens benämning av Västbanken som ockuperat i det aktuella programmet. Inslaget strider därför inte mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Helena Rosén Andersson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg och Gunnar Springfeldt efter föredragning av Hanna Teleman.

För granskningsnämnden

Helena Rosén Andersson

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Lilian Helena Rosén Andersson
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_059504aeeabc36ab26c5bfd5e1976fdda7
DATUM & TID:	2022-01-31 08:55:20 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-01-31 08:55:26 +01:00
Ref: 29570SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)